

Nejčastější příčiny morbidity a mortality u dětí

Demografie a statistika

- 2006: v ČR cca 2,2 mil. dětí (do 19. narozenin)
- počet novorozenců – 2018: 114 000, 2006: 105 831, 2004: 97 664, 2003: 93 685
- kojenecká úmrtnost – 2018: 2,5 ‰, 2006: 3,3 ‰, 2003: 3,9 ‰
- z pohledu pediatri demografický vývoj nepříznivý (v r. 1993 se narodilo 135 tis. dětí)

Novorozenecká úmrtnost (NÚ)

- **Celková NÚ** = zemřelí novorozenci (do 28. dne života)/ všichni živě narození
- **Časná NÚ** = zemřelí novorozenci do 7. dne života/ všichni živě narození
- **Pozdní NÚ** = zemřelí novorozenci od 8. do 28. dne života/ všichni živě narození
- **Mrtvorozenost** = porody mrtvého novorozence/všechny porody
- **Perinatální úmrtnost** = součet mrtvorozenosti a časně neonatální úmrtnosti
- **Postneonatální úmrtnost** = podíl dětí zemřelých po 28. dnu do 1. roku/ všichni živě narození
- **Kojenecká úmrtnost** = součet úmrtnosti novorozenecké a postneonatální
 - počet dětí živě narozených, které se nedožijí 1. narozenin
 - pro statistiky – počet zemřelých na 1000 živě narozených
 - pokles mortality v 50. letech (ATB terapie, zavedení očkování)
 - v r. 1991 kojenecká mortalita 9 promile (historicky první pokles pod 10 promile)

Nejčastější příčiny úmrtí

pod jeden rok věku

1. perinatální příčiny (nedonošenci apod.) až 50 %
2. kongenitální malformace, deformace, chromozomální abnormality (25 %)
3. respirační příčiny (5 %)
4. SIDS
5. zranění a nehody
6. infekce a choroby oběhového systému

1-4 roky

1. úrazy
2. kongenitální malformace, deformace, chromozomální abnormality
3. maligní tumory
4. vraždy
5. srdeční poruchy

5-9 let

1. úrazy
2. maligní tumory
3. kongenitální malformace, deformace, chromozomální abnormality
4. vraždy
5. srdeční poruchy

10-19 let

1. úrazy
2. sebevraždy
3. vraždy
4. maligní tumory
5. srdeční poruchy

Morbidita (nemocnost) dětí a dospívajících

- nárůst alergií – na 1000 dětí ve věku do 14 let 108 alergiků (+10 oproti r. 2001)
- problémy psychosociální, psychiatrické – nárůst od předškolního věku
- chronické choroby – paradox spojený se zvýšenou kvalitou péče o závažné nemoci (zvládnutí stavů dříve nevléčitelných), genetické faktory kombinované se zevními (DM 1. typu), nové diagnostikovatelné a léčitelné nemoci (dědičné poruchy metabolismu)
- nemoci pohybového ústrojí – zejména u dospívajících
- poruchy výživy – všechny věkové kategorie

- nová „morbidity“ mladistvých – těhotenství: r. 2003 porodilo 26 děvčat mladších 15 let a 909 děvčat mladších 18 let
- na JIRP kliniky ročně asi 80 otrav, u dospívajících hlavně alkohol

Prevence

- dříve: očkování, výživa, hyg. návyky
- dnes: úrazová prevence, správný životní styl (moving school, ...)

Odkazy

Použitá literatura

- LEBL, Jan, Kamil PROVAZNÍK a Ludmila HEJCMANOVÁ, et al. *Preklinická pediatrie*. 2. vydání. Praha : Galén, 2007. ISBN 978-80-7262-438-6.